

gemeente
Haarlemmermeer

Participatieraad Haarlemmermeer, Samen Sterker Tegen Armoede
Haarlemmermeer en de werkgroep ervaringsdeskundigen van Samen
Sterker Tegen Armoede

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Taurusavenue 100
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852

Cluster	Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg
Contactpersoon	Niels Scheele
Telefoon	0900 1852
Uw brief	
Ons kenmerk	XS-25110601.1584
Bijlage(n)	Geen
Onderwerp	Advies herziening minimabeleid & individuele inkomenstoeslag 2026 en ambtshalve toekennen Haarlemmermeer Doet Mee! voor volwassenen en individuele inkomenstoeslag

Verzenddatum

14 NOV. 2025

Geachte leden van de Participatieraad, Samen Sterker Tegen Armoede Haarlemmermeer en de werkgroep Ervaringsdeskundigen van Samen Sterker Tegen Armoede,

Wij willen u bedanken voor uw positieve reacties en uw adviezen op het conceptvoorstel herziening minimabeleid & individuele inkomenstoeslag 2026 en ambtshalve toekennen Haarlemmermeer Doet Mee! voor volwassenen (HDMV) en individuele inkomenstoeslag (IIT).

Participatieraad (PR)

Advies

De groep die in aanmerking komt voor een Individuele Inkomenstoeslag wordt verkleind. Het lijkt erop dat dit te maken heeft met het uitgangspunt budgetneutraliteit. De PR adviseert de uitgangspunten 'voorkomen armoedeval' centraal te stellen en te kijken hoe dit uitpakt en dan te bezien waar de dekking vandaan kan komen. Die dekking kan ook gezocht worden in andere domeinen, sociaal en fysiek en eveneens zal de tijdsbesparing en verlaging van de ambtelijke werkdruk bij ambtshalve toekenning leiden tot meer budgettaire ruimte.

Reactie

Voor het herziene minimabeleid, waaronder de plannen voor de verlaging van de inkomensgrens en tegemoetkoming van de IIT, zijn we primair uitgegaan van de twee belangrijkste uitgangspunten: voorkomen van de armoedeval en harmoniseren met andere gemeenten. Budgetneutraliteit is dus niet de hoofdzakelijke reden voor het verkleinen van de doelgroep voor de IIT.

In ons coalitieakkoord 'Toekomstbestendig groeien 2022-2026' hebben we besloten om uitsluitend binnen de bestaande budgetten te onderzoeken of er nog financiële ruimte is om de groeiende groep werkenden die niet rond kunnen komen, beter te ondersteunen.

Advies

Het is goed om bedragen te verminderen en de inkomensgrens te verhogen. Ook bij de verlaging van de HDMV. Hiermee verklein je de armoedeval. De PR adviseert een overgangsregeling te ontwikkelen met tijdelijke afbouw, eenmalige compensatie of extra begeleiding voor diegenen die nu HDMV ontvangen en daardoor in inkomen achteruit gaan.

Reactie

We begrijpen de zorgen over de inwoners die nu al HDMV en/of IIT ontvangen. Als we de tegemoetkomingen in 2026 nog eenmalig hetzelfde houden conform het huidige beleid (2025) voor deze specifieke doelgroep die de regelingen al ontvangt, dan kunnen de extra kosten voor HDMV oplopen tot circa € 150.000 en de extra kosten voor de IIT tot € 85.000.

Voor het herziene minimabeleid hebben we voldoende financiële ruimte gereserveerd voor de groei in het gebruik van de regelingen in de komende jaren tot 2030. Aangezien het tegengaan van het niet-gebruik een langdurig en meerjarig proces is, is het niet realistisch dat we in 2026 al de volledige reservering zullen benutten. Daarom verwachten we dat er voldoende middelen zijn om in 2026 een eenmalige overgangsregeling voor de IIT te verstrekken voor specifiek de doelgroep die in 2025 de IIT ontvangt en in 2026 wederom in aanmerking komt. Dit besispunt nemen we op in ons voorstel. Er zijn geen middelen om ook een overgangsregeling voor HDMV te realiseren.

Advies

De PR is een groot voorstander van het ambtshalve toekennen van de IIT en HDMV. Veel gemeenten doen dit al en dit blijkt niet te leiden tot problemen. Het levert tijdsbesparing op voor de inwoner en de ambtelijke uitvoering. Steekproefsgewijs toetsen is een effectief middel. De PR adviseert wel de populatie en een representatieve steekproef daaruit goed te definiëren en vast te leggen en de resultaten hiervan te monitoren en te rapporteren. De PR adviseert geen pilot te starten, maar het beleid direct te implementeren.

Reactie

We nemen het advies van PR over en zullen in onze interne werkwijzen de kaders voor de steekproeven, monitoring en rapportering goed definiëren. Het beleid wordt per direct geïmplementeerd.

Advies

De PR is van mening dat de gemeente bewust ten onrechte verkregen tegemoetkomingen moet terugvorderen. Daarmee wordt anders een verkeerd signaal afgegeven en de inwoner zou kunnen concluderen dat het loont om te frauderen.

Reactie

We zijn het met de PR eens dat fraude niet mag lonen. Het risico op onrechtmatigheden is minimaal, omdat wij voor het ambtshalve toekennen elk jaar actuele lijsten van bijstandsgerechtigden zullen gebruiken. Wij gaan jaarlijkse steekproeven uitvoeren om te controleren bij welke inwoners onrechtmatigheid plaatsvindt. In gevallen waar de bijstandsgerechtigde de inlichtingenplicht heeft geschonden met betrekking tot zijn uitkering (fraude), zullen wij de onrechtmatig verkregen regelingen terugvorderen.

Vraag

Hoewel de groep samenwonenden met kinderen minder negatief getroffen wordt in het voorgestelde beleid, is er geen sprake van een inkomensstijging bij een inkomen dat stijgt van 120% naar 170%, In de andere groepen is dit er wel. Heeft dit te maken met het uitgangspunt van budgetneutraliteit? Zie hierboven ons standpunt daarover.

Antwoord

Nee, deze situatie komt niet door ons beleid maar door de snelle afbouw van de landelijke toeslagen voor deze inkomensgroepen. In het huidige minimabeleid heeft deze situatie nog een grote armoedeval tot gevolg. In het herziene minimabeleid voorkomen we juist zo veel mogelijk dat inwoners er ondanks de snelle afbouw van toeslagen op achteruitgaan. Het is niet mogelijk om middels het gemeentelijk minimabeleid alle onregelmatigheden van de inkomenspolitiek van het Rijk te herstellen.

Advies

De gemeente is aangesloten bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur voor in aanmerking komende kinderen. Een dergelijk fonds is er ook voor volwassenen, maar het lijkt erop dat de gemeente zich (nog) niet heeft aangesloten bij dit fonds. De PR adviseert dit wel te doen.

Reactie

Wij zijn momenteel al de mogelijkheden voor het Volwassenfonds Sport & Cultuur aan het onderzoeken. De bevindingen nemen we mee in een toekomstig voorstel over onze lokale uitwerking van het Nationaal Programma Armoede & Schulden. Dit leggen we in de eerste helft van 2026 ter besluitvorming aan de raad voor. De PR zal hiervoor ook om advies worden gevraagd.

Advies

Een groep mensen lijkt buiten de boot te vallen, omdat deze mensen niet binnen de radar van de gemeente vallen. Het gaat hierbij om hen die vanuit de UWV nog steeds wachten op een WIA of WW uitkering, of waar deze verval. Als deze groep vanuit een tweeverdieners perspectief een inkomen verliest, is de val enorm. De PR gaat ervan uit dat de gemeente op het gebied van werk en uitkering al afspraken tot samenwerking heeft met het UWV. Wij adviseren dit uit te breiden richting het minimabeleid.

Reactie

Wij zullen onderzoeken of er voor het minimabeleid in het kader van (privacy)wetgeving en gegevensverwerking mogelijkheden zijn toegestaan tot externe samenwerkingen, zoals met het UWV. De bevindingen en eventuele plannen nemen we mee in het toekomstige voorstel over onze lokale uitwerking van het Nationaal Programma Armoede & Schulden.

Advies

De gemeente wil met het voorstel herziening minimabeleid 'werken moet lonen' bereiken en op die wijze de gang naar werk te stimuleren. Een bepaalde groep mensen zou niet in staat zijn tot werk of tot meer werk. De PR verwijst naar de goede resultaten de laatste jaren van de re-integratie van de groep mensen uit de categorie D Bijstandsbestand met grote afstand tot de arbeidsmarkt. Deze resultaten werden onder meer verkregen door een lagere workload van de betrokken medewerkers. De PR adviseert dit beleid voort te zetten door versterking met een extra inzet van de afdeling re-integratie en daarmee verdere verlaging van de workload. Bestrijding van armoede is mensen weer aan werk te helpen, aldus de gemeente.

Reactie

Wij continueren de ingezette aanpak, waarbij we de groep mensen uit categorie D (met een grote afstand tot de arbeidsmarkt), waar mogelijk begeleiden naar Participatie en daar kan in gevallen uiteindelijk uitstroom naar werk op volgen. Wij monitoren, een keer per jaar of de caseload aantallen nog reëel zijn en evenredig goed verdeeld over de casemanagers. Op dit moment is, zonder extra financiering, niet meer mogelijk voor wat betreft de inzet van personele capaciteit.

Advies

Van essentieel belang is de communicatie naar de doelgroep. Inwoners moeten niet alleen weten wat er verandert, maar ook waarom. Zonder goede uitleg ontstaat weerstand. De PR adviseert hiervoor een communicatieplan op te stellen en wil graag meedenken over laagdrempelige informatie naar de inwoners.

Reactie

We nemen het advies over. We zullen de PR, SSTA en de werkgroep ervaringsdeskundigen vragen mee te denken over het verstrekken van laagdrempelige informatie aan inwoners.

Samen Sterker Tegen Armoede (SSTA)

Advies

De samenwerkende organisaties onderschrijven de uitgangspunten, alhoewel we het een nadeel vinden dat het geheel budgettair neutraal moet plaatsvinden. Daardoor worden sommige mogelijkheden en kansen niet benut. De groep die in aanmerking komt voor HDMV en het Kindpakket wordt uitgebreid, dat is fijn, maar de groep die in aanmerking komt voor een individuele toeslag wordt verkleind. De dekking zou ook gezocht kunnen worden in andere aanpalende domeinen.

Reactie

We stellen een verlaging van de inkomensgrens van de IIT voor, niet om budgettair neutrale redenen, maar om de armoedeval zoveel mogelijk te voorkomen en de regeling beter te harmoniseren met andere gemeenten in Nederland. In ons coalitieakkoord 'Toekomstbestendig groeien 2022-2026' hebben we besloten om uitsluitend binnen de bestaande budgetten te onderzoeken of er nog financiële ruimte is om de groeiende groep werkenden die niet rond kunnen komen, beter te ondersteunen.

Advies

Wij zijn blij dat door de voorgestelde aanpassingen de armoedeval wordt opgeheven dan wel verkleind. Ook vinden wij het een goede zaak dat aanvragen ambtshalve toegekend gaan worden. Minder belasting voor de inwoner en tijdsbesparing voor het ambtenarenapparaat. Echter, doordat dit vrij abrupt is voor de groep mensen die er in dit voorstel op achteruit gaan, adviseren wij voor deze groep een overgangsregeling van maximaal een jaar, gecombineerd met extra (financiële) begeleiding, om schulden te voorkomen.

Reactie

Dit advies komt overeen met het advies van de PR. We nemen het advies over voor een eenmalige overgangsregeling voor IIT voor de doelgroep die in 2025 IIT ontvangt en in 2026 wederom in aanmerking komt.

Advies

Voor ons is het moeilijk te bepalen wanneer werken loont bij verlaging van toeslagen en verhoging van de bijstandsnorm. Wij stellen voor om de groep met een bijstandsuitkering die er niet op achteruitgaat maar wel probeert om aan het werk te gaan, een incentive te geven. Wij denken dan bijvoorbeeld aan iemand die niet 100% kan werken (alleenstaande moeder) of geen fulltimebaan kan vinden en een parttimebaan accepteert om te participeren om ooit uit de bijstand te komen.

Reactie

In de Participatiewet is er al een bijverdienregeling opgenomen voor inwoners met een bijstandsuitkering die (beginnen met) deeltijds werken. Onze inwoners kunnen dus tot een bepaald niveau bijverdienen zonder dat er op hun uitkering wordt gekort. Dit wordt veel toegepast en bevordert de kansen op een duurzame uitstroom naar betaald werk.

Advies

Wij kunnen ook moeilijk inschatten wat de consequenties van dit beleid zijn voor mensen die ten gevolge van het toeslagenschandaal nog grote schulden hebben. Omdat tegemoetkomingen omlaaggaan, kunnen de laagste inkomens minder te besteden hebben, terwijl werkenden met iets hogere inkomens juist meer toegang krijgen. Dit kan leiden tot herverdeling binnen de minima, waarbij de allerarmsten er niet op voorruit gaan. Of zien wij dit verkeerd?

Reactie

Dit klopt deels. De herziening van het minimabeleid heeft als uitgangspunt dat werken moet lonen en is dus met name gericht op het extra ondersteunen van de groep 'werkende armen'. Sommige inwoners met een bijstandsuitkering gaan er met het herziene minimabeleid dus niet verder op vooruit, omdat zij al alle miniregelingen ontvangen. Maar er zijn ook bijstandsgerechtigden die nog geen gebruik maken van onze regelingen en dus tegemoetkomingen mislopen. Met het ambtshalve toekennen van HDMV en IIT komen we juist deze groep inwoners op bijstandsniveau tegemoet en versterken we hun bestaanszekerheid.

Advies

De alliantie vindt communicatie naar de doelgroep erg belangrijk en om voldoende draagvlak te creëren adviseert SSTA de gemeente na een besluit over deze herziening de inwoners goed te informeren over wat er verandert en nog meer waarom het wijzigt. Deze aandacht en goede uitleg is nodig om mogelijke weerstand te verkleinen bij inwoners die er door dit voorstel op achteruit gaan.

Reactie

We zullen de PR, SSTA en de werkgroep ervaringsdeskundigen vragen mee te denken over het verstrekken van laagdrempelige informatie aan inwoners.

Werkgroep Ervaringsdeskundigen (WED) van SSTA*Advies*

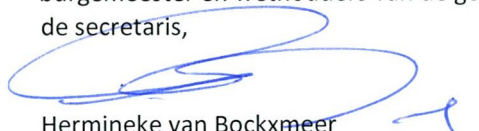
De WED adviseert om de huidige tegemoetkoming van € 225 binnen de regeling Haarlemmermeer Doet Mee! voor volwassenen te handhaven en, indien budgettair mogelijk, te verhogen. Teven wordt geadviseerd om de verlaging van de individuele inkomenstoeslag te heroverwegen, gezien de mogelijke negatieve impact op de doelgroep.

Reactie

Er zijn geen structurele middelen om de tegemoetkomingen te handhaven. Bovendien gaat het behouden of verhogen van de tegemoetkomingen in tegen onze primaire uitgangspunten van het herziene minimabeleid, namelijk het voorkomen van de armoedeval en het harmoniseren met andere gemeenten. Echter, naar aanleiding van het advies van de PR en de kerngroep van SSTAHL gaan we wel een eenmalige overgangsregeling voor de IIT aanbieden.

Wij danken u nogmaals voor uw advies en vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

Hermineke van Bockxmeer
boa. Rijk van Dael

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdeven